

Hetty Denen Foundation

Stichting Hetty Denen voor Zambia

Nieuwsbrief januari 2003, Nummer 8

In Memoriam

Gerrit Denen (28.10.1930-15.12.2002) heeft ons na een drie weken durend ziekbed, waar hij tot het uiterste heeft gevochten om te kunnen blijven, moeten verlaten. In onze gedachten en verhalen blijft hij bij ons. Hieronder volgt een tekst in de woorden van Mientje.

*Lieve Gerrit,
Samen plezier, samen op reis.
Samen een eenheid, samen eigenwijs.
Samen kwaad en samen goed.
Samen verdriet en samen weer moed.
Nu verder zonder jou, dat doet pijn.
Maar het voelt fijn te weten dat je nu
samen met ons Hetty zult zijn.
Jouw Mientje*

Hallo allemaal,

Meer dan een jaar is voorbij ondertussen. Door het overlijden van Gerrit Denen komt deze brief wat later dan jullie van ons gewend zijn. Toch zal ik proberen om jullie weer een beetje in Zambiaanse sferen te laten komen en te schetsen wat er het afgelopen jaar gebeurd is met de stichting en Zambia in het algemeen.

Zambia 2002

Het is moeilijk om de ontwikkelingen in Zambia kort en bondig neer te schrijven en nog moeilijker om te bepalen of het nu beter of slechter gaat vanachter mijn bureautje hier. Als ik de brieven van vrienden erbij pak van het afgelopen jaar en de Zambia Nieuwsbrief nog eens een keer doorlees dan bekruipt me het gevoel dat het in het algemeen steeds slechter gaat.

Vorig jaar rond deze tijd waren de Zambiaanse verkiezingen net voorbij. Het voorspel naar de verkiezingen toe was zeer divers; de ene na de andere partij werd opgericht en mensen traden uit de heersende partij van de voormalige president Chiluba, die ook wel "little big man" genoemd werd vanwege zijn geringe lengte (hij was dus gewoon klein). Zijn opvolger binnen de MMD, meneer Mwanawasa, kreeg in de aanloop naar de verkiezingen ook een bijnaam en werd door sommige van zijn tegenstanders "the cabbage" (kool) genoemd. Niettemin won hij de verkiezingen. Na de verkiezingen, die door internationale waarnemers gevolgd werden, volgden dagen, weken en maanden van (on)zekerheid over of ze nu wel eerlijk en vrij verlopen waren. Maar intussen had de MMD officieel gewonnen en kregen de Zambianen een nieuwe president.

In het begin leek alles positief te verlopen. Mwanawasa stelde de corruptie onder (en van) zijn voorganger aan de kaak en allerlei verworvenheden van Chiluba werden ingetrokken onder het motto van nieuwe bezems vegen schoon. Edoch dat was maar van korte duur. Zambia kampte aan het einde van het jaar weer met de aloude problemen van financierings-tekorten, ondeskundig kader en leven boven haar stand door de politici.

Het leven in Zambia is moeilijker geworden in 2002 als gevolg van de droogte, nog verder toenemende armoede en het oprukken van ziektes zoals Malaria, TB, meningitis en AIDS. Er gaan veel mensen dood aan AIDS en gerelateerde ziektes. Hierdoor stijgt het aantal wezen nog verder. Het regenseizoen dat rond begin november van start zou moeten gaan is tot nu toe ronduit slecht. Er is praktisch geen regenval geregistreerd in een aantal moeilijk bereikbare gebieden in het Zuiden en Westen van Zambia en dit bedreigt bijna drie miljoen mensen met hongersnood. Zambia koopt internationaal mais aan en ook het wereld voedsel programma brengt mais het land binnen. Een grote zending van gedoneerde genetisch gemanipuleerde mais werd niet geaccepteerd door de overheid (dit is ook hier in NL in het nieuws geweest) en tot nu toe hebben de autoriteiten deze mais links laten liggen. Het is een groot dilemma. Voor ons is het makkelijk om genetisch gemodificeerd voedsel niet te willen, maar wat als je verder helemaal niets te eten hebt? De asociale zwarte markt voor mais-meel floreert geweldig met prijzen die voor de gewone zambiaan niet te betalen zijn. In het wezenproject van de BOCCS open school in Kabwe is het aantal werkers gegroeid tot 120 en meer dan 250 families die een of meer wezen opgenomen hebben ontvangen hulp van dit programma in de vorm van meel, olie om mee te koken en andere noodzakelijke levensbehoeften. Als iemand zich hierdoor aangesproken voelt en een leerling financieel wil adopteren dan bestaan daar de mogelijkheden voor. De vluchtelingen die in Zambia een vreedzame samenleving vinden maken de voedsel situatie er ook niet gunstiger op. Nog altijd zijn er veel Angolezen in het westen van Zambia hoewel het in Angola nu ook rustiger is. In het Noorden is er nog altijd een instroom van vluchtelingen uit Congo. Al met al op nationaal niveau geen gunstige ontwikkelingen dus.

Eigen ervaringen

In februari 2002 ben ik met vrouw en kind zelf drie weken in Zambia geweest. Voor mij persoonlijk is het altijd fijn om daar naar terug te kunnen gaan. We vonden niet alle mensen die we uit eerdere bezoeken kenden terug. Ook op persoonlijk niveau gaan er mensen dood of aan AIDS of aan auto-ongelukken. Wat dat betreft zijn de kerkhoven overbezet, er zijn altijd meerdere begrafenissen gelijktijdig. Gelukkig vonden we de meeste vrienden, kennissen en familie wel in goede gezondheid. We hebben samen met Marja een aantal van de projecten van de stichting bezocht. Andere Nederlandse vrienden hadden een boerderij met meer dan 2.000 hectare gekocht die langzaam maar zeker verder ontwikkeld werd. Om zo een middag achter op een terreinwagen door het hoge gras te rijden, de koeien te tellen en door de dip te jagen (tegen teken- en vlooienziektes), een korte stop te maken op het punt waar de hoogvlakte waar Lusaka op ligt, steil naar beneden, overgaat in het stroomgebied van de geweldige Kafue rivier, terwijl de zon langzaam achter de horizon verdwijnt, dat doet me wel wat en prijs ik me gelukkig om eventjes het drukke Nederland achter te kunnen laten. Een andere vriend treffen wij

bezweet bij de vrachtwagen van de tabaksfabriek. Hij is net terug van een meerdere dagen durende trip naar het Zuiden om tabak op te kopen van kleine boeren (de grote komen het brengen). Toch kun je ook niet de ogen sluiten voor het leed in de stad. Er zijn weer meer straatkinderen. Als we met een mede-werker van Fountain of Hope spreken dan geeft hij ook aan dat er bij zijn organisatie steeds meer straatkinderen bekend zijn. Mooie en slecht ervaringen bestaan hier extreem naast elkaar. De gezonde mensen klagen over het moeilijke leven, maar maken even snel een grap en lachen dan hartelijk. Je kunt niet anders zeggen dan dat iedereen gewoon doorgaat naar gelang zijn mogelijkheden en deze mogelijkheden proberen wij, voor kinderen althans, te verruimen.

Shimabala - Hetty Denen School en Kliniek

In het begin van het jaar zijn we bij de Shimabala - Hetty Denen school langs geweest. We spraken met Sonya Doras, degene die al het werk dat voor deze school verzet is gecoördineerd heeft en met Headmaster Kaboyi. Deze is overigens later in het jaar met pensioen gegaan. De resultaten van de landelijke examens van de leerlingen van grade 7 (ongeveer 14 jaar) waren heel goed, 25 van de 27 waren geslaagd. Marja schreef er nog een commentaar bij dat er nu naar plaatsen op voortgezet onderwijs gezocht moet worden voor deze leerlingen. De Headmaster gaf aan dat ze in 1999 met lesgeven begonnen waren en nu met 6 leraren les geven. Dit jaar wordt er ook nog een grade 8 klas gevormd. De school bestaat ondertussen uit twee gebouwen, waarvan er een door de stichting is bekostigd en later heeft de overheid er daar nog een bij gezet. Dit jaar heeft er verdere afwerking van het gebouw plaatsgevonden en zijn er een aantal bureaus en andere schoolspullen gekomen en wat ook leuk was om te zien is dat de Sambeekse vlag een prominente plaats in het Headmaster's kantoor heeft gekregen. De kinderen hebben voor de kerst kaarten en brieven geschreven voor hun Nederlandse leeftijdsgenootjes die een aktie voor hen hadden opgezet in de basisschool 'de Bolster' te Sambeek. Marja schrijft er het volgende over: "Ook ben ik bezig met de besteding van de ruim 2500 Euro voor de school. De leraren hebben hierover vergaderd en mij een lijst gegeven met materialen. De hoogste prioriteit is boeken (zowel voor de leerlingen als de leraren), ten tweede materialen voor sport (volleybalnet, etc), muziek (drums en cassette recorder) en 'home economics' (fornuis en potten/pannen). De kinderen hebben al een flink aantal kaarten gemaakt voor de kinderen in Nederland en ik zal ze deze week opsturen, zodat ze voor de kerst in Nederland zijn. Deze week krijg ik een quote voor de boeken en dan kunnen we beslissen waar we de rest aan besteden."

Als laatste weetje is het misschien ook wel leuk om te weten dat de school besloten heeft tot een naamswijziging en nu door het leven gaat als de Hetty Denen school (Shimabala is komen te vervallen).

De kliniek bevindt zich ongeveer 150 meter van de school waarbij je een licht glooiende helling naar beneden moet volgen. Toen wij er in februari waren was de fundering (slab) net helemaal klaar. Maar daarna is er nog hard gewerkt dankzij de donatie van 10.000 Euro van de Lions club Land van Cuijck en Overmaze. Dit werd door de lokale Lions club zo gewaardeerd dat zij beloofden om de officiële opening van de kliniek te organiseren en de tuin rondom in orde zouden maken. Helaas is gedurende het afgelopen jaar Peter Doras, Sonya's echtgenoot, overleden, die een actieve rol hierin speelde. Marja schrijft echter ook over de

kliniek het een en ander: "Ik ben vorige week bij Shimabala school en kliniek op bezoek geweest. Ze gaan razend snel! Hoewel ze maar één iemand betalen, werken er 8 mensen, inclusief de headman. Het goede nieuws is dat de kliniek af is! Afgezien van een laagje verf (waarvoor we de verf hebben aangeschaft) is alles klaar. Sonya heeft nu prijzen opgevraagd voor de apparatuur voor de kliniek. Dit zal ongeveer op 4000 Euro terechtkomen. Deze apparatuur gaan we in januari 2003 bestellen."

Buyantanshi Open Christian Community School (BOCCS).

Het afgelopen jaar was hier de Waya community school ondersteund door de stichting. Dit jaar hebben we naast een visite ook nog bijgedragen aan de aankoop van stoelen, banken en andere inrichting. Het leuke is dat deze banken in de eigen handvaardigheidsruimte van de school gemaakt werden door leerlingen die tot timmerman worden opgeleid. Overigens is de school al uitgegroeid naar meer dan 3.000 leerlingen.

Chilanga Kraamkliniek

Dit betreft een nieuwe project dat wij willen ondersteunen in 2003. Hier is al het een en ander aan werk verzet voordat wij er bij betrokken raakten. Chilanga is een dorpje op ongeveer 20 km afstand van Lusaka. Er moet echter nog veel gedaan worden. Marja schrijft weer: "Een andere kwestie is de kraamkliniek. Het lijkt erop dat het beloofde donorgeld vastgehouden wordt (of misschien elders besteed) en de gemeenschap is op het ogenblik erg gedesillusioneerd. Misschien komt het geld nog wel, maar het duurt veel te lang. We hebben laatst een golfstoernooi georganiseerd en het geld wat we opgebracht hebben aan raam en deurkozijnen besteed. We zijn nu weer blut. Zou het mogelijk zijn om bij de stichting Hetty Denen voor Zambia steun te vragen? Het zal niet om grote bedragen gaan, maar het zou mooi zijn als we stap voor stap door kunnen bouwen, want de behoefte voor deze voorzieningen is enorm (en wordt met de dag urgenter)."

Joost van Dijk

Weetjes

- Via verschillende en soms zeer creatieve manieren wordt geld bijeengebracht voor de stichting. Zoals bruiloftsfeest, een blijde geboorte, de kaartenactie van basisschool 'de Bolster' en de kerstpakkettenactie van de Lionsclub. En niet te vergeten alle giften die binnen komen via de giro.
- De collecte tijdens de uitvaartmis van Gerrit Denen in de St. Jan de Doper kerk te Sambeek en via stortingen via de giro, heeft meer dan 1800 Euro opgebracht.
- Dank aan allen en ga zo door. Ik wens ieder een goed 2003 al is het misschien al een beetje laat. De tijd gaat zo snel.

Correspondentie adres:

St. Hetty Denen voor Zambia
M. Denen-Kuijpers
Schilderstraat 5
5836 BD Sambeek
gironummer: 2940996